

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

22. marts 2018

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det lukkede samråd i Uddannelsesudvalget tirsdag den 20. marts 2018 vedr. regeringens overvejelser forud for EU-topmødet den 22.-23. marts jf. samrådsspørgsmål L.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Søren Pind

Ref.-nr.
18/005315-05

Spørgsmål L

"På et lukket samråd ønsker udvalget, at ministeren uddyber, de overvejelser regeringen har forud for EU-topmødet den 22. – 23. marts, hvor forskning og innovation forventes på dagsordenen med bl.a. følgende emner: 1) the European Innovation Council, den missionsorienterede forskning og de europæiske universiteters rolle?"

[Svar]

Tak til formanden og udvalget for at indkalde til samråd op til EU-topmødet om et par dage. Jeg er rigtig glad for at kunne drøfte regeringens overvejelser om forskning og innovation med jer.

Europæisk samarbejde på forsknings- og innovationsområdet står over for et meget spændende år med de kommende forhandlinger om et nyt rammeprogram.

Forslaget til et nyt rammeprogram forventes offentliggjort den 29. maj, men datoen er ikke endeligt bekræftet, og den har allerede ændret sig et par gange.

Mens vi venter på det, bruger jeg og mit embedsværk tid på at tale med Kommissionen, det kommende østrigske formandskab, ligesindede lande og så lande, som vi er uenige med. Det har vi faktisk gjort i over et år, fordi vi ved, at det bedste tidspunkt for at fremme danske prioriteter er før, forslaget bliver fremsat.

[Tre udvalgte emner: missioner, innovation og samspillet mellem uddannelse og forskning]

Vi lavede på et meget tidligt tidspunkt et detaljeret dansk positionspapir, som UFU modtog i maj sidste fjor.

Positionspapiret er som nævnt i svaret på udvalgets spørgsmål 84 blevet fordelt til Kommissionen, Europa-Parlamentet og andre medlemsstater.

Selv om det er skrevet for næsten et år siden, holder det stadig stik, og jeg bilder mig ind, at det har bidraget til at flytte nytænkningen, i hvert fald hos Kommissionen. Det gælder for eksempel spørgsmålet om bedre sammenhæng mellem uddannelse, forskning og innovation.

En anden dansk kæphest er, at det næste ramme-program baseres på excellenceprincippet – altså at forskningsmidlerne går til de allerbedste projekter uden skelen til geografiske eller andre hensyn. Dette er helt centralt for, at rammeprogrammet kan bidrage til at øge EU's konkurrenceevne.

På det seneste har særligt to emner fyldt. Det er Kommissionens idé om en missionsorienteret tilgang og et europæisk innovationsråd.

[Missioner]

Kommissæren, Moedas, har foreslået en missionsorienteret tilgang i det kommende program.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Hvad handler det om? Missionerne skal med afsæt i EU's overordnede strategiske målsætninger – som for eksempel FN's verdensmål for bæredygtig udvikling – være med til at løse globale udfordringer.

Vi ved ikke endnu, hvor stor en andel af budgettet, der skal knyttes til konkrete missioner. Vi ved heller ikke, hvor mange missioner, der skal være – eller hvilke temaer, de skal fokusere på. Der er kort og godt stadig mange ubesvarede spørgsmål.

Som udgangspunkt støtter regeringen idéen. Det kan være nyttigt at fokusere forskningsindsatsen på konkrete, ambitiøse målsætninger. Det kan øge effekten af forskningen, og det kan gøre det mere synligt for offentligheden – tør jeg tilføje her, for finansministrene – hvorfor det er vigtigt at prioritere forskning og innovation i EU.

Det kræver, at vi tænker os godt om! Først og fremmest er det vigtigt, at rammeprogrammet fortsat finansierer fremragende grundforskning, som udspringer af forskernes egne ideer.

Det er også vigtigt at finansiere strategisk forskning og innovation, der kan bidrage til at løse globale udfordringer, som ikke nødvendigvis er koblet op på konkrete missioner.

Derfor er det vores intention at arbejde for, at der til at starte med vælges et begrænset antal missioner – måske omkring fem – med en realistisk tidsramme på 10-15 år.

Der bør i udvælgelsen være fokus på forskning og innovation. Det kan være besnærende at vælge såkaldte "borgernære" missioner som for eksempel "ren luft i byer". Det er selvfølgelig en vigtig ambition – men ren luft afhænger af mange andre forhold end forskning og innovation, fx regulering eller det individuelle menneskes adfærd. Jeg vil gerne have, at vi udvælger missioner, hvis målopfyldelse afhænger af forskning og innovation.

Og så er det vigtigt at finansiere projekter, der spænder fra grundforskning til innovation – dvs. hele værdikæden. Med en sådan sammenhængende tilgang er der størst sandsynlighed for, at missionerne indfries.

[Et europæisk innovationsråd]

Et andet tema er idéen om et europæisk innovationsråd.

Kommissær Moedas ønsker at etablere et europæisk innovationsråd, hvis hensigt der er at booste innovation i Europa på samme måde, som det europæiske forskningsråd har haft succes med finansiere fremragende forskning.

Han ønsker mere fokus på banebrydende innovation, der kan skabe nye markeder og nye virksomheder.

Regeringen støtter hensigten bag forslaget. Europa lykkes ikke i øjeblikket med at omsætte den fremragende forskning til innovative løsninger.

Derfor er jeg positiv over for idéen om at finansiere "fri" innovation – altså projekter, der er defineret af innovatørerne selv.

Og jeg støtter ideen om mere skræddersyede løsninger.

Men igen skal vi tænke os godt om. Jeg støtter ikke nødvendigvis oprettelsen af et nyt organ, der bruger en masse midler på administration. Og det er meget vigtigt, at nye innovationsinstrumenter ikke bliver for komplicerede til, at SMV'er kan finde ud af at bruge dem.

Endelig må finansieringen af innovation ikke få ne-gative konsekvenser for de programmer, som vi lægger stor vægt på, fx grundforskningen.

[Samspelet mellem uddannelse og forskning]

Til sidst vil jeg gerne vende tilbage til spørgsmålet om bedre sammenhæng mellem uddannelse, forskning og innovation. Det er et tema, som ligger mig meget på sinde.

I dag er Europa en forskningsstormagt. Det skyldes blandt andet et meget succesfuldt rammeprogram, som jeg ikke har hørt meget negativt om. Vi ved, at forskningen har en større effekt, når de bedste hjerner fra forskellige lande går sammen.

Men vi skal med de europæiske programmer blive endnu bedre til at motivere fremtidens forskere og entreprenante hoveder. Programmet for forsker-mobilitet, Marie Skłodowska-Curie, skal styrkes for at sende endnu flere Ph.d.-studerende ud og samle viden under uddannelse.

Og inden studerende når til det niveau, skal de modtage mere forskningsbaseret uddannelse og have bedre mulighed for at komme i praktik på forskningsinstitutioner.

De skal have mulighed for at sparre med studerende fra andre lande og de skal have mulighed for at opleve, hvordan viden kan rejse på tværs af grænser.

Meget er allerede muligt med Erasmus+ og Horizon 2020, men det skal være endnu nemmere at samarbejde på tværs. Blandt andet derfor har jeg fra starten støttet idéen om at etablere europæiske universitetsnetværk.

De skal gøre det nemmere at etablere fælles ud-dannelser på tværs af grænser og understøtte mobilitet og fælles forskning og innovation.

Jeg har skrevet to kronikker om emnet – én sammen med min franske kollega og én selv. Begge blev publiceret i EU Observer forud for rådsmøder. Kommissionen har med sine seneste udmeldinger lagt sig meget på samme linje. Det er jeg selvfølgelig meget tilfreds med.

[Afslutning]

Danmark klarer sig godt i rammeprogrammet. Vi har en ambition om at modtage 2,5 procent af midlerne fra Horizon 2020 inden programmet slutter. Det er ambiti-

øst, men det er ikke urealistisk. I dag ligger hjemtaget på 2,49 procent af de ud-
budte midler.

Danske forskere klarer sig især godt inden for om-råder, vi ved er danske styrke-
positioner – energi, sundhed og bioøkonomi. Og så klarer vi os godt inden for den
fri forskning, hvor forskerne selv definerer deres projekter. De resultater har vi
naturligvis med.

For en lille måneds tid siden var jeg medvært ved en paneldebat på Københavns
Universitet sammen med blandt andre kommissær Moedas. Inden debatten havde
jeg et bilateralt møde med ham. Vi havde en meget fin snak.

Det er min klare opfattelse, at der er en stor grad af enighed: Det er helt centralt,
at excellence skal være det grundlæggende princip for det næste program.

Tak.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet